

พระราชดำเนิร ทอดพระเนตร ห้อย ต่าง ๆ ใน
 เรือ พระที่นั่ง ทัดแล้ว ประทับโต๊ะเสวย เครื่อง
 ว่างพร้อมด้วย พระบรมวงษานุวงษ์ ส่วนข้าราชการ
 ก็ได้รับพระราชทานเลี้ยงทั่วกัน
 พอเวลาบ่ายค่ำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ทั้ง ๒ พระองค์ ทรงอำลาสมเด็จพระเจ้าลูก
 ยายเธอ พระเจ้าลูกยายเธอ แล้วพระราชทาน
 พระหัตถ์ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกยายเธอ พระเจ้า
 ลูกยายเธอ หม่อมเจ้า แด่ท่านผู้ที่จะไปรับ
 ราชการ ในตำแหน่ง อรรถราชทูต ลำเฝ้าฯ โดย
 ทรงแสดงพระราชหฤทัยยินดี แด่อาโดยใน
 ท่านเหล่านั้นเป็นอันมาก แล้วเสด็จลงประทับ
 เรือพระที่นั่ง กดไฟ ประทับที่ท่าศกนาการ ทหารทำ
 วันทียาวุธ ถวายคำนับ แครววง ทำเพลง
 สรรเสริญ พระบารมี เจ้าพนักงาน ดุดง มหาราช
 จากเส้าท้าย ซักของราชวงษ์ขึ้นแทน ที่บ้อม
 ผู้เสด็จสมุทเขตที่เรือพระที่นั่ง ยิงปืนใหญ่ถวาย
 คำนับทั้ง ๒ แห่ง เหมือนเมื่อเวลาเสด็จถึง
 แล้วพระบรมวงษานุวงษ์ แด่ข้าราชการผู้ใหญ่
 ผู้น้อย ได้ทูลลาสมเด็จพระเจ้าลูกยายเธอ
 พระเจ้าลูกยายเธอ โดยความอาโดยในพระองค์
 เปนอย่างยิง ส่วนท่านผู้ติดตามเสด็จพระราช
 ดำเนิร กลับกรุงเทพฯ แด่ท่านที่ตามเสด็จ
 สมเด็จพระเจ้าลูกยายเธอ ไปยังเมืองสิงคโปร์
 แด่ประเทศยุโรปนั้น ต่างก็แสดงความอาโดย
 ซึ่งกันแต่กัน ในการที่จะต้องจากกันไปทางไกล
 ช้านานเป็นอันมาก เมื่อเวลาเรือพระที่นั่ง
 กดไฟ ประทับที่ท่าศกนาการ เคลื่อนจากเรือพระ
 ที่นั่งมหาจักรกรีแล้ว ที่เรือพระที่นั่งทั้ง ๒ ลำ
 ได้แสดงความอาโดยให้ ๓ ลำ แล้วเรือพระ
 ที่นั่ง กดไฟ ประทับที่ท่าศกนาการ มาเทียบท่าเมือง
 สมุทปราการ เสด็จพระราชดำเนิรขึ้นประทับ
 บนพลับพลา รอคอยเสด็จสมเด็จพระเจ้า

ลูกยายเธอ พระองค์นั้น โดยความที่ทรงพระ
 อาโดยเปนอย่างยิง จนเรือพระที่นั่งมหา
 จักรกรี ถอนสมอ ใช้จักรเคลื่อนจากที่ แล้ว
 จึงได้เสด็จพระราชดำเนิร มาประทับรถไฟ
 พระที่นั่ง เวลาบ่ายค่ำ ๒๕ นาที รถไฟพระที่นั่ง
 ใช้จักร ออกจากสถานีเมืองสมุทปราการ
 ถึงกรุงเทพฯ เวลาทุ่ม ๑๕ นาที เสด็จประทับ
 รถพระที่นั่ง กลับสู่พระบรมมหาราชวัง

แต่ในการที่สมเด็จพระเจ้าลูกยายเธอ เสด็จ
 ประเทศยุโรปครั้งนี้ โปรดเกล้าฯ ให้
 นายพลตรี พระยาศรีทราโชไชย สมุทราช
 องครักษ์ ๑ นายพันตรี พระฤทธิจักร กำน
 ราชองครักษ์ ๑ นายพันตรี พระศัลยทูต วิจิตร
 ราชองครักษ์ ๑ จมื่นจงภักดีองคชวา ๑
 นายจ่ารง ๑ แด่มหาดเล็ก อีกหลายนาย
 ออกไปส่งเสด็จถึงเมืองสิงคโปร์

ในการนี้พระบรมวงษานุวงษ์ แด่ข้าทูล
 ถอง ขลุ่พระบาทต่างครั้งยศ

พระเจ้าลูกยายเธอ

พระองค์เจ้ารังสิตประยูรศักดิ์

เสด็จประเทศยุโรป

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้า
 ลูกยายเธอ พระองค์เจ้ารังสิตประยูรศักดิ์ เสด็จ
 ออกไปศึกษาวิชาการ ณ ประเทศยุโรป
 พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกยายเธอ เจ้าฟ้า
 กรมขุนพิศณุโลกประชานารถ ซึ่งจะเสด็จ
 กลับไปยังประเทศยุโรป ในคราวนี้

วันที่ ๒๒ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๘
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราช
 ดำเนิรพร้อมด้วย สมเด็จพระเจ้าลูกยายเธอ
 เจ้าฟ้ากรมขุนพิศณุโลกประชานารถ แด่พระ

เจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้ารังสิต ประยูรศักดิ์
 ไปประทับ วัดบวรนิเวศวิหาร ทรงพระดำเนิน
 สู่ภายใน พระอุโบสถ ทรงจุดเทียนนมัสการ
 พระพุทธรูปชินสีห์ แล้วสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ
 แด่พระเจ้าลูกยาเธอ ทรงบูชา พระชินสีห์แล้ว
 โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์
 เจ้ารังสิต ประยูรศักดิ์ ทรงกล่าวคำแสดง
 พระองค์เป็น อุบาสก เณระ หน้าพระสงฆ์ พระ
 เจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส
 ประธาน เเบญจางคิกนิจศีล แด่ประธาน โกวาท
 ในอุบาสกปฏิบัติ แล้วพระเจ้าน้องยาเธอ
 กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส ถวายน้ำพระพุทธร
 มนต์ แก่สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ แด่ประธาน
 แก่พระเจ้าลูกยาเธอ พระสงฆ์ สวดขยันโต
 แล้วโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ
 แด่พระเจ้าลูกยาเธอ เสด็จไปบนตำหนัก
 พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมสมเด็จพระปอเรศ
 วิทยาลัยการ ทรงจุดเทียนนมัสการ ทูลดา
 พระศพแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 เสด็จกลับ

พระราชทาน พระไชยวัฒน์ ทองคำองค์เล็ก

วันที่ ๒๕ สิงหาคม วันโกสินทร ศก ๑๑๘
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกพระ
 ที่นั่งจักรกรีมหาปราสาท จะเสด็จพระราช
 ดำเนินไปตั้งเสด็จ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ
 เจ้าฟ้ากรมขุนพิศณุโลกประชานารถ ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระไชยวัฒน์
 ทองคำองค์เล็ก แก่พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์
 เจ้ารังสิต ประยูรศักดิ์

ตำแหน่ง ข้าราชการ
 กระทรวง การต่างประเทศ
 วันโกสินทร ศก ๑๑๘

กองเสนาบดี

เสนาบดี พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง
 เทเวธวัชโรประการ ภ จ ก, น ร, ป จ, ม ช,
 ม ต ม, ร ต ม, เข็มราชการแผ่นดิน เข็มราช
 การในพระองค์ เข็มศิลปวิทยา รัฐมนตรี
 องคมนตรี

- เดชา นุกร ชั้น สาม นายเพ็ง
- เดชา นุกร ชั้น สาม นายจิว
- เสมียนตรี ๔ คน

ปลัด ทูลฉลอง พระยาพิพัฒน์โกษา ม ม,
 ผู้ช่วยร่างแปลหนังสือ ภาษาต่างประเทศ
 ทดลอง รัตนานุกาญจน์ ว ม,

- เดชา นุกร ชั้น สาม นายเทพ
- สาม มิสเตอร์ ดอซัน

กองเก็บหนังสือ

เจ้ากรม ชั้น สอง หม่อมเจ้ากรรณเจ๊ก
 ท ช, ว ม,

- เสมียนเอก นายเพิม
- เสมียนโท ๑ คน
- เสมียนตรี ๔ คน
- นักเรียน ๓ คน

กองการทูต

เจ้ากรม ชั้น สอง ทดลอง วิเศษวิรัชสถาน ภ ช,
 ปลัดกรม ชั้น หนึ่ง พระภักดี พิรัชพากย์ ภ ช,
 ปลัดกรม ชั้น หนึ่ง หมื่นวิสุตรอักษร
 ผู้ช่วย ชั้น หนึ่ง ทดลอง มนตรี นิกร โภษา ว ม,
 ผู้ช่วย ชั้น สอง หมื่นพิพิธอักษร
 เสมียนเอก นายบาง
 เสมียนเอก ม, กาดุส